

Univ. Biblioteca Universitatei din Cluj
Sibiu

Deu Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDEE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felfős szerkesztő

A tettek beszélnek

Minisztertanácsi döntés következtében szeptemberben már a felemelt köztisztviselői fizetéseket folyósítják. A többgyermekes családfőntartók a fizetésemelésen kívül prémiumot is kapnak, azok pedig, akik különleges szolgálatokat hoznak az államnak, jutalomban részesülnek. Mindez az államgépzet felelős irányítóinak emelkedett felfogására és szociális érzékére vall: aki a közért dolgozik, lelkiismeretes és odaadó munkásságot fejt ki, mindenképp érdemes arra, hogy a megélhetési körülmények, illetve háztartási gondok anyagilag felkészülve találják.

Az állam intézményes gondoskodása alkalmazottairól példamutatás a magánvállalatok és magánintézmények számára is. Az életkörülmények a köztisztviselő és a magánalkalmazott számára ugyanazok, tehát a fizetésemelés ezek szempontjából is teljesen indokolt és kívánatos. Dícséretre legyen mondva igen sok magánvállalatnak, ipari üzemnek, kis és nagy cégeknek, a körülményekhez szabva és lehetőségeikhez mérten gondoskodnak is alkalmazottaik életstandardjának kiegyensúlyozásáról. Ismerünk olyan vállalatot, mely ebben az esztendőben már harmadszor emelte munkásai, illetve tisztviselői fizetését. Viszont tudunk olyan jól jövedelmező magáncégtől, mely az idők e parancsszavával szemben teljesen érzéketlen.

Ez az, amit szóvá kell tennünk. Lapunk, a Magyar Népközösség lapja, a nép széles rétegeinek erkölcsi irányításában és szellemi nevelésében kinos mulasztást követne el, ha figyelmen kívül hagyná ezt a problémát. A magyar népközösségi szellem: a népi együvértartozás eszméjének gyakorlati megvalósítása. Nos, milyen népközösségi tag az a munkaadó, aki némi jóakarattal és egyéni kényelmének korlátozásával ma is lehetővé tehetné alkalmazottjai emberibb megélhetését, — de nem teszi. Milyen népközösségi tag, aki ma is ragaszkodik egyéni érdekei százszázalékos érvényesítéséhez, ugyanakkor azonban szemet huny saját vérei mindennapi megélhetési problémái fölött? Milyen népközösségi tag, aki az emberbaráti szölamvezetést ünnepi rigmusnak tekinti, de amikor köznapi tettekben valóra kellene váltania elveit, lapit és hallgat, mint akinek ez már — nem kötelessége.

A népközösségi fegyelem és összetartozandóság alapja: a kölcsönös áldozathozás, a kölcsönös segítség és támogatás. Nézzünk csak kissé körül közvetlen környezetünkben: mily ékesenszóló és elismeréseméltó szociális eredményekre vezet valamely nemzetközösség tagjainak következetesen keresztülvitt társadalomjóléti mozgalma. Minden a jóindulattól és — nem utolsó sorban — az őszinteségtől függ. A jóindulattól, mely bele tud helyezkedni más problémáiba, átérzi azok fontosságát, tanulmányozza a segítség módjait és nem zárkózik el az áldozatoktól. Az őszinteség szerepe külön utalunk. Furcsán hangzik talán egyesek fülében, de úgy van, hogy nem elég hangoztatni és vallani a népközösséghez tartozást, hanem ennek összes következményeit vállalni is kell. Vallani és vállalni! Tettek nélkül a szó üres és silány megnyilatkozás, melyben sokkal több a negatívum, mint a pozitívum. Őszinteség hiánya tehát: előrebocsájtani egy elvet, melynek alkalmazását — másra hagyjuk. Nincsen kiábrándítóbb dolog az ilyesminél. Ne csodálkozzanak tehát azok a népközösségi sorstársaink, akiknek még ma is megadatott a kenyéradás lehetősége, ha ily magatartásuk esetén szemükre lobbantaná az alkalmazott: vizet prédikálnak és bort isznak.

Vigasztalódással és elégtétellel látjuk, hogy ahol él az igazi közösségi szellem, ezen a téren is megtalálja kellő megnyilatkozási formáit és kereteit. Ha valamikor, akkor ma van szükség a kölcsönös megértésre, támogatásra, áldozathozásra, nem is szólva arról, hogy a munkaadó és munkása közötti viszonyt a szociális igazságosság alapján rendezni nem is annyira megértés és jóindulat dolga, hanem szigorú kötelesség. Kötelesség, melynek elmulasztása bűn a közösség ellen is. Bűn, amely előbb-utóbb, egyszerű visszaüt és megtorolja azokat a lelkiismeretlenségeket, melyek létrehozták.

Akinek nem inge, ne vegye magára.

(—)

Komolytalan hirverés a béketárgyalások előkészítéséről

Aki tisztában van a katonai események kibontakozásával, nem ad hitelt annak az amerikai hirtörpentyűnek, mely szerint Spanyolország békét közvetítene, — hangoztatják Berlinben

Berlinből jelenti a Rador: Azon amerikai hírforrásból származó híresztelésekkel szemben, melyek szerint Spanyolország jószolgálatának igénybevételével megbeszélések folynának bizonyos béketárgyalások előkészítése céljából, Berlinben megállapítják, hogy mindez nem más, mint komolytalan spekuláció s legfeljebb azok veszik figyelembe, akik nincsenek tisztában a katonai események kibontakozásával.

Ujabb román légi sikerek a keleti harcokban

A német vezéri főhadiszállás tegnap kiadott hadtéri jelentése a következő:

Keleten a hadműveletek továbbra is eredményesen folynak.

Északafrikában Tobruknál és Marsa Matruhánál, valamint Egyiptom északi részében német harci repülők eredményesen bombáztak és téltálatokat ér-

tek el vasuti és kikötőberendezésekben.

A német légi erő szeptember 9-ére virradó éjszaka a Suez-öbölben elsüllyesztett egy hatezer tonnás szállítóhajót. Az északafrikai partoknál lefolyt légi harcokban az ellenség öt vadászipilógépet veszített.

Ellenséges repilógépek sem nappal, sem éjszaka nem hatoltak birodalmi terület fölé.

Román bombázó kötelék bravurja

Bucurestiből jelenti a Rador: Augusztus 7-én tizenöt szovjet repilógép támadott meg egy román bombázó köteléket, amelyet Parvulescu comandor parancsnoksága alatt nyolc vadászipilógép kísért. Heves harc után a tizenöt ellenséges repilógép közül tizenegyet lelőttek és ezek kigyulladva lezuhantak.

SULYOS SZOVJET VESZTESEGEK

Berlinből jelenti a Rador: Az utóbbi napokban a bolsevisták a keleti front minden szakaszán rendki-

vül súlyos veszteségeket szenvedtek. Ezt megerősítik a német hadifogságba került szovjet katonák is.

Különösen nagy vesztesége volt a 300-ik szovjet gyalogsági hadosztálynak, amelynek egyik ezredéből csupán öt tiszt és százhusz katona maradt.

Szeptember ötödikén ez a hadosztály kilencszáz ember erősítést kapott. Szeptember nyolcadikán ebből a kilencszáz emberből hatszáz már a németek fogságába került.

Berlinben határozottan cáfolják a brit rádió legújabb hírét

Berlinből jelenti a Rador: A londoni rádiónak azt a hírét, amely Szmolenszknak a szovjet csapatok által történt állítólagos visszafoglalására vonatkozik, Berlinben a leghatározottabban megcáfolták.

ELELMEZÉSI NEHEZSÉGEK

SZENTPÉTERVÁROTT

Berlinből jelenti a Rador: A Stefani-iroda közlése szerint Londonban nagy aggodalommal figyelik a Vöröslov hadsereg és Szentpétervári sorsát. Vöröslov helyzetét kétségbeesettnek minősítik, mert az összes szárazföldi összeköttetéstől elvágták a várost, mielőtt a szovjet hadvezetőség erre gondolhatott volna, ezenkívül ez a hadvezetőség nem tudta megakadályozni azt sem, hogy a menekültek hatalmas tömege érkezzen a városba. Ezeket a menekülteket a szovjet hatóságok most nem tudják élemezni.

A SZOVJET MEGSEGÍTÉSE — ANGLIA HÁTRÁNYÁRA ...

Washingtonból jelenti a Rador: A Stefani-iroda közlése szerint Jones kereskedelmi miniszter megerősítette azt, hogy azt a szállítmányt, amelyet az Egyesült Államok majd Szovjetországra küldenek, csak

Anglia hátrányára lehet szállítani.

Az amerikai miniszter megjegyezte még, hogy az Angliának szánt mennyiségeket csökkenteni kell, tekintettel a szovjetek szükségletére.

Erélyes német gyalogsági akció

Berlinből jelenti a Rador: Szeptember tizedikén a német csapatok a keleti front középső szakaszán több szovjet egységet bekerítettek és szétverték. A megsemmisítő harcok és tisztogatási műveletek során ezen a szakaszon kétezer foglyot ejtettek a németek. A front más pontján a harciokocsikkal támogatott szovjet erők megtámadták a német állásokat, de a német gyalogság ellentámadásba ment és visszaverte a bolsevistákat.

EGYMILLIÓ SZOVJET KATONA BEKERÍTÉSE

Berlinből jelentik, hogy Szentpétervár körzetében

egymillió szovjet katonát kerítettek be a győzelmesen előrenyomuló szövetséges csapatok.

LÁNGOLÓ SZOVJET HAJÓK A DNYEPEREN

Berlinből jelenti a Rador: Ugyancsak szeptember tizedikén a bolsevisták kísérletet tettek egy hid megsemmisítésére a Dnyeperen. Több, benzinnel megrakott hajóval leereszkedtek a folyón s azokat felgyújtották, abban a hiszemben, hogy a hidhoz érve elhamvasztják azt. A lángoló hajók azonban nem juthattak el a szőbanforgó hidig, már előtte teljesen elpusztultak.

Svájci légitérben ismeretlen repilők mutatkoztak

Berlinből jelenti a Rador: A svájci hadsereg főparancsnoksága közölte, hogy szeptember 10-ről 11-re virradó éjjel, háromnegyed tizenkettőtől negyedegyig, több hullámban, ismeretlen repilógépek

szálltak el Sváje nyugati részei fölött. A repilógépek először északnyugatról délkeletre repültek, majd később ellentétes irányban. Több gép egy ideig Genf fölött keringett.

Nagybritánia és a Szovjetunió ráteszi a kezét az iráni árukivitelre

Irán miniszterelnöke a parlament rendkívüli ülésén bejelentette, hogy

Irán elfogadta az angol-szovjet feltételeket. A Német Távirati Iroda isztambuli jelentése most közli, hogy az iráni parlament keddi ülésén az alábbi angol-szovjet feltételeket vitatták meg:

A brit kőolajkoncessziók fentartása.

A Szovjetunió kőolajkoncessziókat kap Koran vidékén és halászlati engedélyeket a Kaspi-tengeren.

Az iráni kormány a jövőben nem fogja többé akadályozni a brit és szovjet érdekeket.

A szovjet csapatok előrenyomulása megszüntetendő, néhány város kivételével, melyeket a szovjet csapatok megszállanak. E városok neveit a rádió-

adásból nem lehetett megérteni.

Az iráni kormány megtartja rendőri és csendőri csapatait.

Nagybritánia és a Szovjetunió kormánya felhatalmazást nyer az iráni kiviteli áru-szállítmányok felvásárlására.

Az iráni kormány kérése szerint minden megállapodás írásba foglalandó. (Rador.)

JAPÁN KÉPVISELI AZ IRÁNI OLASZ ÉRDEKEKET

Teheránból jelenti a Stefani-iroda: Az iráni olasz érdekek képviselőjét Japán teheráni követsége vállalta. Az olasz kolónia menekültjei a japán követségen találtak menedéket.

Hull külügyi államtitkár mitsem tud egy készülő japán-amerikai megállapodásról

Washingtonból jelenti a Havas-OFT ügynökség: Több lap beszámol azokról a híresztelésekről, mintha Japán és az Egyesült Államok a közeljövőben egyezményt írnának alá.

Cordell Hull amerikai külügyi államtitkár a sajtó képviselőit fogadva kijelentette, hogy nincsen tudomása ezekről a híresztelésekről. Megállapította, hogy az Egyesült Államok és Japán viszonyában nem történt semmi újabb esemény és így ez változatlan.

A továbbiakban Hull közölte, hogy minden intézkedést megtett a hadviselő országokban tartózkodó amerikai állampolgárok hazatérésének biztosítására, akik amerikai hajókon utaznak vissza Amerikába. A nem hadviselő államokban élő amerikaiak, — fejezte be nyilatkozatát a külügyi államtitkár — idegen repülőgépen vagy hajón is hazatérhetnek, ez esetben azonban az utazás saját felelősségükre történik. (Rador.)

Elhalasztották az amerikai vasutas-sztrájkot

Newyorkból jelenti a Rador: Az NTI közli az Associated Press egyik értesülését, amely szerint Roosevelt öt tagból álló bizottságot hatalmazott fel arra, hogy vizsgálatot folytasson egy sztrájk ügyében, amely az amerikai vasutakat fenyegeti.

A vasuti munkások szindikátusa ugyanis szeptember

11-re sztrájkot jelentett be, hogy béremelést kapjon, amely a munkások millióit érdekli. Roosevelt intézkedése folytán

a munka beszüntetését hatvan nappal elhalasztották.

Uj vezetőség az erdélyi minorita-rend élén

P. Novák R. Mihály az új rendfőnök — Lakatos Ottó dr. Arad plébánosa marad — Kinevezték az aradi, aiudi és lugoji rendház főnökeit is

A nagy tudású Pazsitny Bonaventura dr. rendfőnök 1939 májusában bekövetkezett halálától mostanáig az erdélyi minorita-rend élén ideiglenes megbízatással Lakatos Ottó dr. szentszéki tanácsos, aradi plébános és kiérdemesült rendfőnök állott. Mivel a rendfőnök-választást a háborúra való tekintettel mindeztideig nem lehetett megejteni, bár erre a Szent-szék engedélye megvolt,

a minorita-rend római legfőbb előjárósága most három évi időtartamra új vezetőséget nevezett ki az erdélyi minoriták élére.

Ugyanis tegnap érkezett meg Aradra Hess Béla dr. rendi generális leirata, amely szerint az augusztus 21-én megtartott generális-káptalan határozata értelmében az erdélyi minorita-rend élére szeptember 8-tól az alábbi vezetőség kerül:

Az új rendi tisztikár

Kinevezett rendfőnök P. Novák R. Mihály eddigi rendi titkár és rendi gazdasági vezető, az aradi Notre Dame zárda leányiskola hittanára; helyettese P. Szalay Albert, az aradi római katolikus főgimnázium hittanára, volt arad-gai plébános, mint asszisztens és P. Harsányi Vince, volt aradi házfőnök, mint másodasszisztens. A rendi titkár P. Szalay Albert, a rendi gazdasági vezető pedig P. Novák Mihály rendfőnök lett. A rendi hittudományi iskola élére P. Vass Dezső dr. helyettes aradi plébános, a Harmadrend élére pedig P. Szalay Albertet nevezték ki.

A rendi generális értesítette leiratában az új rendfőnököt

az új házfőnök kinevezéséről is.

Az aradi rendház főnöke P. Koron P. Antal, volt kézdívásárhelyi, nagybányai és aradi házfőnök; a lugoji rendház főnöke P. Finszter Viktor dr., eddig lugoji házfőnök; az aiudi rendház főnöke pedig P. Huszár Jusztin maradt.

Mindezek a kinevezések a rendgenerálisi határozat értelmében szeptember 8-tól szünetelt három évre szólnak.

Az új rendfőnök egyénisége

Az új rendfőnök rendkívül szerény ember és munkás múlttal rendelkező pap. 1910-ben Timisoara-

Németh József akkori helyettes-püspök szentelte papá és P. Novák R. Mihály azóta megszakítás nélkül az aradi egyház tagjaként működött. Harmincegy éve az aradi zárda leányiskola hittanára és az aradi katolikus társadalom egész generációt jelentő hölgytagjait részesítette hitoktatásban. Ugyannyi időt töltött magas rendi tisztségekben, előbb mint rendfőnöki utóbb mint rendi titkár működött. Pazsitny Bonaventura dr. halála után rövid ideig, a rendi szabályok értelmében az erdélyi minorita-rendet is vezette. A hívek lelki vezetésében is tevékeny részt vesz,

papi működésének kezdete óta átlag napi három órát tölt a gyónatászekben.

P. Novák R. Mihály mint hitazonos is kiváló képesű és a hívek nagyon szeretik mély tartalmu prédikációit. Rendkívüli érdemei elismerésül már évekkel ezelőtt örökös rendi kormánytanácsosá nevezték ki. A jelenleg 56 éves rendfőnök címre sohasem vágyott és

most is csak a rend érdekei és a szerzetesi engedelmisség késztették arra, hogy ezt a magas címet és kitüntetést elfogadja.

P. Szalay Albert, az új rendfőnök első helyettese és rendi titkár 32 éves és hat éve pap. 1936 tavaszán Pacha Agoston dr. püspök szentelte papá Aradon. A rend tulnyomó többségben levő fiatal tagjait képviseli. P. Szalay Albert az új vezetőségben és kinevezésekor a rendgenerális választása alapos felkészültségre való tekintettel esett rá.

A rendfőnöki székbe távozó P. Lakatos Ottó dr. szentszéki tanácsos és aradi plébános már több ízben viselte ezt a hivatalt és most

78 éves korára való tekintettel kérte fölmentését a rendfőnöki tisztségtől.

Lakatos Ottó dr. — aki továbbra is aradi plébános marad — működését nem kell külön méltatnunk, több évtizedes rendkívüli élénk lelkesíti tevékenysége ismeretes. Eddigi munkásságát a rendi generális most kiüldött levelében meleg elismerő szavakban hangsúlyozta és köszönte meg.

Visszacsatolási kölcsönt jegyezni:

kötelesség!

Babszem nagyságu mirigy mely csodálatos elváltozásokat okoz az emberi szervezetben

Az emberi szervezet csodálatos és komplikált gépezet, melynek minden titkát még ma sem sikerült teljesen kirürkészni a tudománynak. Egy-egy hajszálnyira erecske, egy parányi sejt vagy mirigy, amely jelentéktelennek tűnik, olyan fontos része lehet ennek a komplikált gépezetnek, mely egyenesen az életet vagy a halált jelenti. Ilyen fontos mirigy az, melyet az orvosok hipophysisnek neveznek.

Ez egy babszemalakú, néhány gram súlyú parányi mirigy, amely az agyvelő felett, a koponyaalap részén, a koponyacsontnak egy kicsiny mélyedésében van elhelyezve. Bámulatos ennek a parányi szervnek a hatása az egész emberi szervezetre. Nem benn fészkel az agyvelőben, de azzal mégis bizonyos összeköttetésben áll. Mint egy kicsinyke nyitott szem, egy leski féskéből, a koponyamélyedésből. Összetétele is hasonlít az emberi szemhez. Két kis lebenye van.

A parányi testecskének mind a két lebenye különböző hormont termel, amely különböző módon befolyásolja a szervezet működését. A lebeny nem nagyobb, mint egy inggombocskára felerésze s bámulatos, hogy mégis milyen csodákat művel. Ha például a parányi mirigy hátsó lebenykéje megbetegszik, megdagad, a vesék kiválasztóképesége csökken. Ha a lebeny összezsugorodik, a veseműködés fokozódik, ami szintén betegséget okoz.

Nemcsak a vesék helyes működésére van kihatással a hipophysis hátulsó lebenyének hormonja, hanem a vérnyomás nagyságára is. Ez a parányi testecske kormányozza a helyes vérnyomást, amely életünk, egészségünk egyik legfontosabb funkciója. Ha a lebeny megbetegszik, megdagad, a vérnyomás nagyban emelkedik s fellépnek bizonyos vesebántalmak.

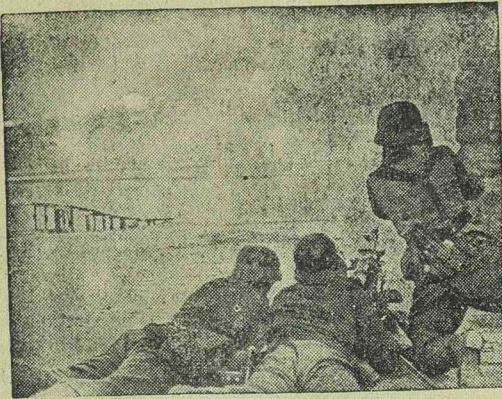
Az első lebeny sem nagyobb, mint a hátulsó s egész sereg rendkívül fontos munkát végez. Elsősorban ennek az első kis lebenynek a váladéka, amit megfelelő mennyiségben termel, szabályozza a test fejlődését. Ha ez a kis lebeny megbetegszik s nem tudja kitermelni sajtószerű hormonjait, a test növekedése teljesen megáll, nincs tovább fejlődés. Törpék nem azért vannak, mintha azok erre a sorsra születtek volna, hanem azért, mert nincs hipophysisük vagy ha van is, elsorvad annak első lebenykéje s így az emberi test tovább nem növekedhet. Nem kapta meg a fejlődéshez szükséges hormont, a hipophysis első lebenyékéjétől.

A hipophysis első lebenyének működészavarával magyarázható az is, hogy — különösen a nők — egy bizonyos emelkedett korban hizni kezdenek, karcsúságuk eltévelyesedik, elzsírosodik. Itt a növekedési hatás a test szélességében, zsírosodásában nyilvánul meg. A gyermekeknel a legtöbb x-láb is a hipophysis rendellenes működése miatt keletkezik. A hipophysis eltávolításával nemcsak a test növekedését lehet megakadályozni, hanem megállanak növekedésükben az egyes szervek is: a leányok fiús formában maradnak, a fiúk vékonyhanguak érett korukban is.

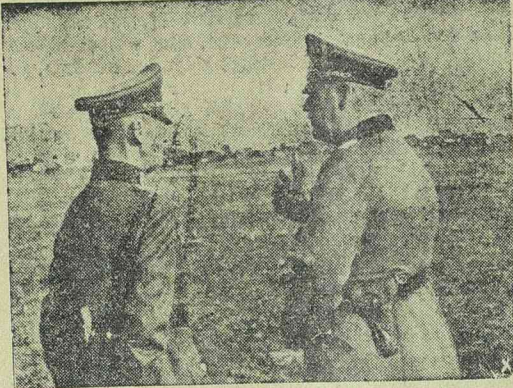
Van egy ugynevezett „Simmonds-féle betegség”, melyet ugyancsak ennek a mirigynek a rendellenes működése vált ki. Ennek a betegségnek a tünetei: a feltűnő lesoványodás, a nagyon alacsony vérnyomás, étvágytalanság, fáradtság, életuntagság, állandó rossz kedv, ami leginkább nőknél fordul elő. Az ilyen betegnél semmiféle ugynevezett „pozitív” betegséget nem lehet megállapítani s a tünetek zavarba hozzák a leggyakorlottabb orvost is. Itt a hipophysis betegséggel állunk szemben. Fokozottan áll ez a feltevés akkor, ha mindezekhez a tünetekhez hajhullás csatlakozik, mely néha a kopasszágig fokozódik. Itt operációs beavatkozások, átültetések, extraktumok adagolása eredményeket ér el.

Amint tehát látjuk, szervezetünk fejlődését, egészségünket, életkedvünket, sőt egész életünket is olyan „igénytelennek” látszó parányi kis szervecskék kormányozhatják, amelyek elbujva, alig láthatóan húzódnak meg testünk egy-egy részében. Ezért titokzatos és oly csodálatos az a tökéletes gép, amit úgy hívunk emberi szervezet. Titok, mely csak akkor működik kifogástalanul, ha minden parányi részecske hibátlan és egészséges.

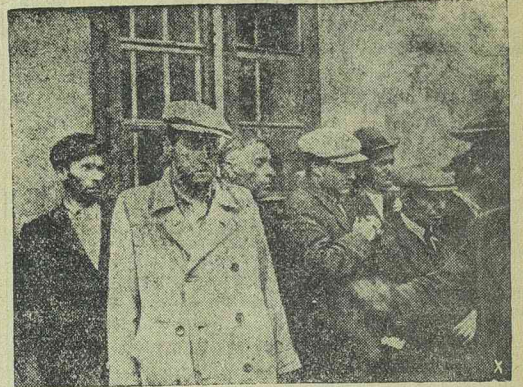
(h. i.)

Német gépfegyveres osztag a keleti fronton

Keitel és Rundstedt német tábornokok a keleti front főhadiszállásán

Elfogott bolsevisták, akik Ukrajnában tömeges gyilkosságokat követtek el.

Magasrangú német birodalmi személyiségek üdvözlő táviratai Antonescu marsallhoz

Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu marsall magas királyi kitüntetése alkalmával a dicső német hadsereg vezetői szívélyes szerencsekívánataikat küldték az államvezetőnek. Az üdvözlő táviratok, amellet, hogy megköszönték a román hadsereg főparancsnokának, egyben azt is bizonyítják, mennyire értékelik a Reich legnagyobb katonai vezetői a román hadsereg erényeit és hősiességét.

Antonescu tábornok, államvezető marsallá való kinevezése alkalmából újabban szívélyeshangu üd-

vözlő táviratot küldött Göring Hermann birodalmi marsall, Rundstedt német tábornagy, Milch tábornagy, Schobert vezérezredes, Schuster tengernagy, Fleischer altengernagy, a romániai német misszió parancsnoka, Hauffe és Speidel tábornokok, valamint Löhr vezérezredes. Antonescu marsall szívélyeshangu válaszában kiemelte a német-román kapcsolatok jelentőségét és

hangsúlyozta a legteljesebb, lojális együttműködést minden vonalon.

A török hadügyminiszterium szabályozta a Bulgária felé irányuló személyforgalmat

Szófiából jelenti a Rador: A Havas-OFI ügynökség munkatársa beszámol a török hadügyminiszter legújabb intézkedéséről, melynek értelmében mindazon utasok, akik Bulgáriába mennek, külön kiutazási engedélyt tartoznak szerezni és a határig katonai ki-

téréttel utaznak. A török hatóságok naponta csak tíz ilyen kiutazási engedélyt állíthatnak ki. Az Isztambull-török-bolgár határ közötti vonalon ezután hetenkint csak három vonatjárat lesz.

Gazdasági kérdésekkel foglalkozott a legutóbbi minisztertanács

Az iparfejlesztési tervek során elkészítik az ország ipari térképét

Bucurestiből jelenti a Rador: Szeptember 8- és 9-én Antonescu tábornagy államvezető elnöklete alatt minisztertanács volt, amelyen a kormány összes tagjai, valamint Voiculescu tábornok Besszarábia és Calotescu tábornok, Bukovina kormányzója is résztvettek.

Sichitiu tábornok földművelésügyi miniszter ismertette a mezőgazdasági helyzetet és közölte, hogy a sikszagon

a buza cséplése befejeződött, míg az ország északi részén most folyik. A kukoricatermés rendkívül jónak ígérkezik.

A fővárosba irányuló tüzfeszálitmányok növekvő irányzatot mutatnak, míg a besszarábiai mezőgazdasági gépbevitel a tervek szerint folyik.

Antonescu Ion tábornagy utasítást adott, hogy a múlt évhez hasonlóan az idén készítsék el az elvégzendő őszi mezőgazdasági munkálatok tervét, továbbá a rendelkezésre álló marhaállomány kimutatását. Utasítást adott a falusi lakosság kukoricaellátására nézve is.

A hiányt szenvedő megyék a többlettel rendelkező készleteiből kapnak majd megfelelő mennyiséget.

Szigoru intézkedések életbeléptetését határozták el az árdrágító és a szabotázs törvény ellen vétő keres-

kedői ellen.

Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes javasolta, hogy az anyaországbeli nagyiparosok és nagykereskedők a visszacsatolt tartományok kormányzóin keresztül szerezzenek kapcsolatot a besszarábiai és bukovinai kereskedelem fellendítésére.

Dobre Gheorghe tábornok hadfelszerelési államtitkár ismertette a nehézipar és a hadfelszerelési üzemek egy év alatt tett fejlődését. Stoicescu tábornok pénzügyminiszter a költségvetés végrehajtásáról tájékoztatta a minisztertanácsot. Voiculescu tábornok, Besszarábia kormányzója ismertette azokat az irányelveket, amelyeket a nemzetgazdasági minisztériummal történő egyetértésben az ottani kereskedelmi és ipari vállalatok működésének megindítására nézve hoztak.

Marinescu nemzetgazdasági miniszter az ország élelmiszeriparáról szólva hangsúlyozta az ipar további fejlesztésének szükségességét.

Az ipari élet növelésére vonatkozó tervek elkészítésénél figyelembe vették az illető iparághoz szükséges nyersanyag lelőhelyét, szállítási lehetőségeket, valamint az üzemanyag beszerzését. Bejelentette, hogy megkezdtek az ország ipari térképének elkészítését, eddig negyven megyét dolgoztak fel.

Rooseveltnak már megint pénz kell

Az amerikai elnök újabb hatmilliárd dollárt kér a demokráciák megsegítésére

Washingtonból jelenti a Rador, hogy Roosevelt elnök Hyde-parkbeli üdülőhelyéről jövet különvonaton Washingtonba érkezett. Nyomban megérkezése után az elnök kihallgatáson fogadta Cordell Hull külügyi államtitkárt. A kihallgatáson jelen volt Knox tengerészeti államtitkár is.

Hírek szerint a megbeszélések Roosevelt csütörtökön este elmondandó beszédével voltak összefü-

gésben.

A NTL newyorki jelentése a Newyork Times és a Newyork Tribune Herald alapján közli, hogy a közeljövőben a Kongresszus elé terjesztik az Anglia megsegítésére vonatkozó törvény második felvételéről. Ezel kapcsolatban Roosevelt újabb hatmilliárd dollárt nyitott akciót követelt meg a demokráciák megsegítésére. A törvénytervezet a demokráciák megsegítésére tett akciót továbbvitelére.

Az olasz nyelv kötelező tantárgy a kereskedelmi liceumokban

Bucurestiből jelenti a Rador: A nemzetművelési és vállalási minisztérium közli az érdekeltekkel, hogy a kereskedelmi liceumok felső tagozatán (V—VIII. osztály) a most kezdődő tanévtől fogva az olasz nyelv kötelező tantárgy.

Dentz tábornokra fontos szerep vár

Vichyből jelenti a Rador: Vichyi mértékadó helyen kijelentették, hogy az a külföldön elterjedt hír, mintha Dentz tábornokot, Sziria volt főbiztosát kinevezték volna a francia vezérkar főnökévé, teljesen alaptalan. Ugyanakkor megjegyezték, hogy Dentz tábornok a fővárosi katonai vezetésben, vagy esetleg az északafrikai francia csapatok élén kap fontos megbízatást.

Elloptak templomosztogató

A hunedoaramegyei Sarmisegetuza község görögkeleti román templomban betörő járt és onnan templomi értéktárgyakat vitt el. Hasonló betörés történt Silvas községben is, ahol a templomból ugyancsak különböző értéktárgyakat loptak el. Felmerült a gyanu, hogy mindkét betörést ugyanaz a személy követte el. A nyomozás során a csendőrség letartóztatta Mihaiescu Lazar toplitai lakost, aki beismerő vallomást tett, egyben bevallotta azt is, hogy magánházakban is négy betörést követett el. Atadták a hatégi ügyészségnek.

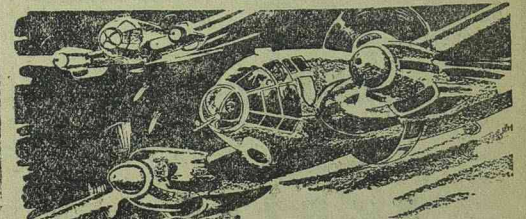
Amerika hadianyagot szállít Csungkingnak

Kokeból jelenti a Rador: A Burmából visszatért japán alattvalók kijelentették, hogy jelenleg több mint ezeröttszáz amerikai teherautó szállít hadianyagot a csungkingi kormányoknak. A gépkocsik visszatérésük után petróleumot és cint szállítanak. Rangoonban csak néhány angol hajó érkezett, míg a hadianyag legnagyobb részét amerikai hajók, vagy az amerikai hajótársaságok által bérelt hajók szállítják.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
a nagyfilmek színháza

MA! A német filmgyártás büszkesége MA!

A levegő hősei

Műsoron kívül a 6. sz. román háborús híradó és az UFA-híradó külön kiadása „A ba ti mészár és”
Előadások 5, 7:15 és 9:30-kor

HIRES

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 80.—
lel, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Helyesíróknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyár-
vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres
előfizetési díj kérésére.

A majmok beszéde

Newyorkban az állattani intézet kiadásában
kötve jelent meg, amelynek címe:

— A majmok beszéde.

A könyvnek három szerzője van és pedig James
Hughes, George Waterhouse és Alville Garner egye-
temi tanárok. Mindhárom tanár neves zoológus. Tíz év
előtt elhatározták, hogy tanulmányozni fogják a maj-
mok beszédét és igyekezni fognak megállapítani
azokat a szavakat és hangokat, amelyekkel a majmok
egyes fogalmakat kifejeznek. Az állatkert majom-
kretceiben önműködő gramofonokat helyeztek el,
amelyeknek lemezei felvették a majmok beszédét.
Nem elégedtek meg azonban azzal, hogy Amerika
különböző állatkertjeinek majmait szóaltatták meg,
hanem felkeresték a majmokat azokban az őserdők-
ben, amelyekben ezek az állatok szabadon élnek. Az
erdőkben aztán a majmok helyett maguk bujtak
kötetbe. Ott volt velük az önműködő gramofon is. A
kretceket természetesen lombokkal álcázták, nehogy
azokat a majmok észrevegyék és ne beszélgessenek az
emberek előtt.

A három tudós specializálta magát és mind egyik
más-más majomfajtákat tanulmányozott. Így Gar-
ner tanár a kapucinusmajmokat, Hughes a gibbonok és
Waterhouse az orangutánokat és csimpánzokat között
töltötte idejét. Szorgalmasan jegyezték a majmok
beszédét és megfigyelték a körülményeket, amelyek
között bizonyos szavakat mondtak, hogy így azok
értelmét megállapíthassák. Kíváncsiak voltak elsősor-
ban arra, hogy az egyfajta majmok különböző vidéke-
ken ugyanazokat a szavakat használják-e. Arra a
tapasztalatra jutottak, hogy igen.

Tanulmányozásuk eredménye a most megjelent
könyv, amelyhez szótárt is kapcsolnak függelékül. A
szótár beszámol a majomszavak angol értelméről is.
Garner tanár megállapította, hogy a kapucinusmaj-
mok szókincse körülbelül ötven szóra rug. Így kaa
kapucinusmajomnyelven apát jelent, kii annyit mint
anya, xüü pedig eső. Garner felsorolja mind az ötven
kapucinusmajomszót és azok angol értelmét. A kapu-
cinusmajmok a legintelligensebbek az összes majom-
fajok között. A gibbonok, orangutánok és csimpán-
zok szókincse már sokkal kisebb.

A három tudós megállapította azt is, hogy a kü-
lönböző majomfajták beszéde más és más. A kapu-
cinusmajom nem érti meg az orangutánokat, a gibbonok
sem a csimpánzokat, viszont ezek a kapucinusmajmokat
sem értik. A három tanár ezt így magyarázza meg:
„Eppen úgy nem értik egymás beszédét a különböző
majomfajták, mint ahogy az angol nem érti a ki-
nait, a kínai a franciát, a francia a nébert, a néger a
hindut és így tovább”.

Mindenesetre a világ most már örvendhet, mert
a három amerikai egyetemi professzor megírta a ma-
jomnyelvtant és megszerkesztette a majomszótárt.
Most már tudunk beszélni a majmokkal és megkérdez-
hetjük, hogy mi a véleményük az emberekről.

Gamma

Mindenki ügyeljen a szájára
és ezért reggel és este használjon

„Velo“ márkájú

a legnemesebb anyagokból összeál-
lított kellemes aromájú, nyálkaoldó
antiszeptikus

szájvizet

Kapható minden szaküzletben. Gyártja:
„VELO“ PRODUSE COSMETICE
Timișoara, Strada Dorobanților 1. Telefon 14-35

— **Öfelsége Elena anyakirályné köszönete a diplomáciai testületnek.** Bucurestiből jelenti a Rador: René de Wiecek svájci minisztert, mint a Romániában akreditált diplomáciai testület helyettes dékánja, feleségével együtt kedden, szeptember 9-én villásreggeli-re volt meghíva a Foisor-kastélyban. Öfelsége Elena anyakirályné ebből az alkalmából meleg hangon köszönetet mondott a diplomáciai testület által a sebesült katonáknak felajánlott 250.000 leiert és kérte, hogy ezt a köszönetét tolmácsolja az egyes követéségek vezetőinek is.

— **Meg kell értenie mindenkinek,** hogy a visszacsatolási kölcsön révén újjáépül az egész ország, de elsősorban újjáépülnek a felszabadított területek.

— **Antonescu marsall utasítása a kórházak vezetésére vonatkozóan.** Bucurestiből jelenti a Rador: A legutóbbi minisztertanácson Antonescu marsall, államvezető utasítást adott a kórházak vezetésére, berendezésére és ellátására vonatkozólag. A jövőben nem rendeznek be kórházat az iskolákban, hogy ezáltal biztosítsák a nemzetművelési minisztérium által meghatározott program alapján a tanév megkezdését és az iskolai oktatás megtartását.

— **Franco rokonszenynyilvánítása Lavalnak.** Párisból jelenti a Rador: Spanyolország párisi főkonzulja átadta Lavalnak Franco tábornok, spanyol államfő levelét, melyben legteljesebb rokonszenvét nyilvánítja a volt francia miniszterelnöknek az őt ért minősíthetetlen incidens alkalmából.

— **A világ legrégebb képes hetilapja a Filadelfiában** megjelenő The Saturday Evening Post (Szombat Esti Ujság) több mint 200 éves. Franklin Benjamin alapította 1728-ban s azóta megszakítás nélkül jelenik meg. Van még egy másik érdekesege is, amivel régiségén kívül ugyancsak büszkélkedhetik: ez a világ legnagyobb képes hetilapja. Állandóan kétszázötven oldal tartalmaz, ebből száz oldalon cikkeket, százötven oldalon pedig reklámok és hirdetések vannak. Minden számnál egy millió dollár bevételre van a lapnak, melynek munkatársai Amerika legkiválóbb újságírói közül kerülnek ki.

KERESÜNK megvételre 8-16 selyem-
szövő gépet. Ajánlatokat
a **Compania Generala de Publicitate**
Bucuresti, Strada Dionisie 50 továbbít

— **A patakba fulladt egy leány.** Zaharia Jeana, lupenii leányka sétára indult és közben eltévedt. Éjszaka aztán belezuhan a Braia-patakba és a vízbe fulladt. Holttestét másnap reggel találták meg.

— **A Keleti tenger és Európa éghajlata.** A stockholmi interológiai és hidrográfiai intézet behatóan tanulmányozta, milyen hatást gyakorol a Keleti tenger Európa éghajlatára. A tudomány legmegbízhatóbb, legmodernebb mérőeszközeivel megállapították, hogy a Keleti tenger vizének felülete minden évben nyáron olyan óriási bömennyiséget nyel el, mely tízmillió tonna közszen hőmennyiségének felel meg. Egyetlenegy meleg májusi napon négyzetméterenként körülbelül 25 ezer kilogram kalóriát nyel el a víz felülete s ebből viszont csak körülbelül 12 ezer kilogram kalória került vissza megint vizgőzők alakjában a levegőbe. Ilyen módon a meteorológusok megállapították, hogy a Keleti tenger rendkívül fontos mérséklő és kiegyenlítő szerepet játszik kontinensünk éghajlatának alakulásában.

— **A szlovákiai zsidók jogi helyzete.** Pozsonyból jelenti a Rador: A szlovák kormány kedden nyilvánosságra hozta a Szlovákiában levő zsidók jogi helyzetére vonatkozó törvényt, amely elsősorban a zsidó fogalmat tisztázza és megállapítja, hogy kit értenek zsidó alatt. Ez a megállapítás a német birodalomban érvényben levő nürnbergi törvények alapján történt.

— **A skót nem fősvény, csak — szegény.** A fukar skót legendája Angliából származik. Innen indult ki ezer meg ezer skótvíve világkörüli útjára, amelyek mind arról regélnek, hogy a skótok milyen zsugoriak. A skótok valószínűleg csak azért kerültek a fukarság hírébe, mert főleg a hegyvidékeken lakók, nagyon szegények. Az ország földje ténylegesen terméketlen és nagyon nehéz kiszorítani belőle azt, ami a megélhetéshez kell. Az ezeréves harc, amit a hegyi skótok a létért megszakítás nélkül folytattak, igénytelensékké nevelte őket, akik nem azért nem adják ki a pénzüket, mert takarékoskodnak vele, hanem azért, mert egyszerűen nincs pénzük.

— **Tolvaj vándorcigányokat fogtak el Lupeninél.** Az utóbbi időben számos lopás történt a Jiul völgyében. A lupenii rendőrségnek most sikerült a tolvajokat vándorcigányok személyében elfogni. A cigányok vezetője, Biri Stefan, veszedelmes betörő volt, akit a hatóságok már régen köröztek. A lopásokat úgy követték el, hogy míg a cigányasszonyok jóslás és jóvendőmondás ügyével lekötötték a házbeliek figyelmét, addig a férfiak besontak a házba és elemelték a pénzüket. Valamennyit átadták a hatási ügyészségnek.

Ahol a szabadság — büntetés

Amióta törvények szabályozzák az emberek cselekedeteit, szinte köztudattá vált a jogszo-
kás, hogy a bűnöst cselekményének mértéke
szerint vagy halállal büntetik, vagy pedig rövi-
debb-hosszabb szabadságvesztésre ítélik, rövi-
den szólva: bebörtönözik. Ez a jogszo-
kás az egész világon átment a gyakorlatba, s éppen ezért hang-
zik kissé furcsán, ha olvasunk, hogy létezik olyan
állam is, ahol a bűnöst nem szabadságvesztéssel,
hanem éppen teljes szabadságának visszaadásá-
val büntetik. Patagóniában hoztak egy törvényt,
amely kimondja, hogy azokat a bűnösöket, akiket
egyébként 3—10 évi fegyházzal kellene sújtani, a
jövőben nem kell bebörtönözni, — mert bebizo-
nyosodott, hogy az ilyen bűnösök rendszerint
visszaesők, — hanem teljesen ki kell köztíteni
a társadalomból, vissza kell adni teljes szabadsá-
gukat. Ez alatt pedig azt kell érteni, hogy az
illetőt ki kell kísérni a vad preri-
kre vagy őserdők-
be, s ott magukra hagyva fogadalmat kell tőlük
kivenni, hogy többé nem térnek vissza a társada-
dalomba. Aki a fogadalmat megszegi, halállal
bünhődik. Amint látjuk tehát a furcsa törvény —
bár valóban szabadságot ad a bűnösnek — vég-
eredményben mégis a legsúlyosabb büntetések
egyike . . .

— **Polgár, megtette kötelességedet? Jegyezdél**
visszacsatolási kölcsönt?

— **Rádióállomás Iașiban,** Bucurestiből jelenti a
Rador: Iașiban a legmodernebb felszerelésekkel ellá-
tott rádióállomás létesül, melynek felavatására szeptem-
ber 15-én kerül sor.

— **Az osztályorszájáték szeptemberi húzása,** Bucu-
restiből jelenti a Rador: Szeptember 17-én reggel
nyolc órakor lesz az állami sorsjáték negyedik osztá-
lyának húzása. Kétezerkétszáz nyereményt húznak
ki, összesen tizenötmillió 870.000 lei értékben, ezen-
kívül van négy, egyenkint egy millió leies prémium is.
A nyereményeket minden levonás nélkül fizetik ki.

— **Afrika utolsó fehér foltja.** Ötven évvel ezelőtt
még elég sok fehér folt jelent Afrika térképén a még
ki nem kutatott területeket, de ma már csak egyetlen
foltja van Afrika térképének, Szahara nyugati szélén,
a Rio de Oro-n túl. A kikutatlan vidéken nomád mór
törzsek laknak és ezek rendkívül ellenségesen visel-
kednek minden idegennel szemben. Nem engednek
senkit sem a földjükre s az európai kutatóknak csak
nárszor sikerült behatolniuk az ismeretlen területre,
de vagy ott veszttek, vagy nagyon gyorsan el kellett
menekülniök a mörök elől.

— **Marcel Gitton temetése.** Párisból jelenti a Ra-
dor: A kommunista merénylet áldozatául esett Mar-
cel Gitton volt szenátor temetése szeptember 11-én
volt Párisban.

— **Százévenként jelenik meg a világ legnagyobb**
újsága. Az aacheni Ujságmúzeumban őrzik a világ
legnagyobb újságát, mely nem a példányszámára
nézve, de formáját tekintve a legnagyobb. Címe:
„Illuminated Quadrupel Constellation” és éppen ak-
kora, mint egy rendes biliárdasztal. Ez az újság Ame-
rika függetlenségének évfordulójára rendezett ün-
nepélyen jelent meg, nyolc hatalmas oldalon, sok-
sok képpel és rajzzal és a szöveget mindenhol művé-
szies díszítések és fametszetek tarkították. Mind-
össze 24 példányban nyomták és az újság csak min-
den száz esztendőben egyszer jelenik meg. Az újság
második számát tehát csak 1959-ben olvashatják
majd.

— **Ujabb vihar Spanyolországban.** Madridból je-
lenti a Rador, hogy Malaga környékén az elmúlt nap-
on ismét óriási erejű vihar volt, amelyet felhőszaká-
dásszerű eső követett.

— **Kutyahűség.** A Pére Lachaise-ben, Páris leg-
nagyobb temetőjében, eltemettek egy embert, aki
rendkívül szerette kutyáját. A hűséges állat nem
tudta elfelejteni urát és minden nap kiszaladt a teme-
tőbe elhunyt gazdája sírjához, lefeküdt ott és csak
erőszakkal lehetett a temetőből eltávolítani. A kutya
bánatában enni sem akart többé, erősen lefogyott s
úgy látszott már, hogy el fog pusztulni. Az elhunyt
özvegyének ekkor érdekes ötlete támadt. Megkérte az
elhunyt ember bátyját, aki fivérére különösen is na-
gyon hasonlított, hogy vegye fel azt a ruhát, melyet
az elhunyt utójára viselt — s rejtőzzen el a temető-
ben, a sír mögött. Így is történt s amikor a kutya más-
nap kiszaladt a temetőbe, azt gondolta, hogy gazdája
tért vissza megint és kitörő örömmel ugrott annak
nyakába. A szegény állat azóta is abban a hitben él,
hogy régi uránál szolgál.

Fordításokat

magyarból németre és németből
magyarrá, irodalmi és szakműveket
vállalok. Timișoara III, Strada
Rusu Șirianu 2 szám

— Cukorkiosztás Aradon. Aradra nagyobb mennyiségű cukor érkezett és a kereskedők csüörtöktől kezdődően jelentkeztek a cukorlerakatoknál szeptemberi készletük felének átvételére. A közönség már jelentkezhet a kereskedőknel szeptemberi fejadagja felének átvétele céljából, vagyis minden személy 60 deka cukrot kap. Az aradi nyugdíjasok kölcsönös segélyező egyesülete is közli tagjaival, hogy a tagsági könyv és cukorjegy felmutatása mellett cukrot oszt (Eminescu-utca 20.)

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS arccrém, esteli és nappali használatra, 1 téglgy ára lei 60.—, GENIUS-puder 1 doboz ára lei 60.— FÖLDES GYÓGYSZERTÁR, ARAD.

— Az aradi nyugdíjasok egyesületének közgyűlése. Az aradi köz- és magánalkalmazottak nyugdíjgyűlése értesíti tagjait, hogy szombaton délután 4 órakor választmányi ülést tart, amelyre az egyesület rendes- és póttagjait meghívja. Egyben értesíti tagjait, hogy ételaját a volt Färber-cégnél kapnak (Regele Ferdinand-ut.) Vásárláskor felmutató a cukorjegy és a vasuti utazási igazolvány.

— Rejtélyes gyilkosság. Budapestről jelentik, hogy Veszprém közelében megtalálták Mezei Margit huszonkét éves budapesti gyári munkásnő holttestét. A vizsgálat megállapítása szerint a leányt megfojtották. Mezei Margit két hét előtt elköltözött szülei lakásából és Erdénszki Margit nevű barátánójával együtt albérleti lakást vett ki. A nyomozást vezető hatóság a rejtélyes gyilkosság ügyében kiakarta hallgatni a megfojtott leány barátját, de az is eltűnt. A nyomozás folyamatban van.

Öszikabátokat, ruhákat fest, tisztít

KNAPP

modernül berendezett vállalata

ARAD, Str. Bratianu 2-4 sz. (Minorita-palota), Episcopul Radu 10 szám

— A bolgár iskolákban a német nyelvet mint főtantárgyat tanítják. A bolgár iskolákban az új tantervben a német nyelv kötelező és egyben főtantárgy lesz.

— Finnország kémmek tekint az ellenséges ejtőernyősöket. Helsinkiből jelenti a Havas-OFI ügynökség, hogy a finn parlament törvényjavaslatot fogadott el, amelynek értelmében a finn vonalak mögött elfogott ellenséges ejtőernyősöket egyszerű kémmeknek kezelik. (Rador.)

— Örültek hajtának a tüzvonalba a bolsevikok. Berlinből jelenti a Rador, hogy az utóbbi napokban a Gomel-től délnyugatra elfogott több ezer szovjet hadifogoly között százával találtak elmebajosokat, akiket a politikai biztosok egyenesen a bolondokházból hajtottak a tüzvonalba ágyutöltőnek. A szerencsétlenek hosszú sorokban zavarodott tekintettel vonulnak és mindenki remület keltnek.

Roosevelt megbizottja a pápánál

Rómából jelenti a Rador: XII. Pius Pápa szerdán este félhét órakor különkihallgatáson fogadta Taylor nagykövetet, Roosevelt elnök magánmegbizottját. Taylor nagykövet pápai kihallgatása félóraig tartott.

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64 Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

Közönségünk örömeire egy rendkívüli szórakoztató, szemet, lelket kápráztató, különleges spanyol filmet mutatunk be:

SZERELMEK ÉNEKE

Főszerepben a spanyolok legnagyobb énekesnője:
IMPERIO ARGENTINA

A spanyol zene, ének, tánc, romantika, szépség, temperamentum, érzékiség diadala ez a páratlanul gyönyörű film. A Spanyolmarokkó misztikuma, bujasága, exotikussága halmozódik fel a filmben, gyönyörű eredeti felvételekkel. :: Híradó: A Hala m. sz. rias és egyéb zozzácók

Az olasz és spanyol filmre meket kizárólagos joggal csak mi játszuk.

Az angol-szovjet jegyzék az iráni német, olasz, román és magyar konzulátusok bezárását követelte

Teheránból jelenti a Rador: Az iráni külügyminiszter a parlament rendkívüli ülésén beszámolt az ellenségeskedések megszüntetése óta történt jegyzék-váltásokról. Ezek közül jelentősebbek azok, melyek a megszállott területek kijelölésére, az iráni német kolónia sorsára és Iránnak a tengelyhatalmakkal való kapcsolataira vonatkoztak.

Irán elfogadta egy délnyugati területre az angol megszállását, melynek határvonala: Anghineb—Karmansah—Korr—Amabad—Maszfid—Solejmanfaft—Ghelgadzsaran—Bender—Dailam és a Perzsa-öböl partja.

A szovjet megszállás területi övezete a Cohosun—Hajderabad—Miandoab—Zendzsám—Kaswin—Sabol—Zairab—Semna—Sahrud—Aliabad—Khanghneh—Kermansah—Masjed—Szelejmanhaft—Bende—Bailam-vonal.

Az utolsó angol-szovjet jegyzék a német kolónia tagjainak kiadását és a német, olasz, román és magyar követések bezárását követelte.

Az iráni kormány válaszjegyzékében kijelentette, hogy azonnali intézkedéseket foganatosít az angol-szovjet aggodalmak eloszlatására.

Uj élelmiszerjegyrendszer Aradon

Szeptember 15-17-ig minden családfőnek nyilatkozatot kell adnia

Az aradi városi ellátásügyi hivatalhoz is megérkezett az ellátásügyi államtitkárság rendelete, amelynek értelmében Aradon is életbeléptetik a Bucurestiben és az ország egyes városaiiban már alkalmazott új élelmiszerjegy rendszert. Az új jegyrendszer bevezetésével kapcsolatosan a városi ellátásügyi hivatal közleményt adott ki az ezzel kapcsolatos tudnivalók ismertetése céljából. A közlemény többek között ezeket tartalmazza: Minden családfőnek nyilatkozatot kell adnia, amelyben feltüntetendő az utca és a házszám, a családtagok neve, etnikai származása, születési ideje és helye, valamint a szolgazemélyzet neve, etnikai származása, születési ideje és helye. Aláhuzandó a nyilatkozatban az a név, akinek részére az élelmiszerjegyet kiállítják. Külön élelmiszerjegyet kapnak a családdek és azok a személyek, akik sokat utaznak és ezen személyek feltüntetése végett a nyilatkozatban nevük aláhuzandó és X-el jelölendő meg.

A nyilatkozatban foglalt adatok helyességéért a családfőn kívül az ingatlan tulajdonosa, vagy kezelője is felelős, azokat mindkettőjüknek igazolni kell. Az adatoknak egyébként egyeznie kell az ingatlan-könyvben foglalt adatokkal. A nyilatkozathoz szükséges nyomtatványt a dohánytözsdekben lehet beszerezni, vagy a papírkereskedésekben, de sajátkezűleg is elkészíthető, de a szövegnek teljesen egyeznie kell a nyomtatványval. A két példányban elkészítendő nyilatkozat kiállításában az illetékes közigazgatási hatóság, az iskolák tanerői és a kereskedők szindikátusának tagjai is segídekeznek.

A nyilatkozatot Aradon szeptember 15, 16 és 17-én az alábbi helyeken és az alábbi

— Az augusztusi olasz veszteséglista. Rómából jelenti a Rador: Az olasz főhadiszállás közölte az olasz haderő augusztus hónapj veszteséglistáját, valamint az előző kimutatásokban nem szereplő veszteségeket. Északafrikában százhatvanhárom halott és százhetvenhárom sebesültet, a görög-albán-délszláv arcvonalon négyszázhuszonhat halottat és nyolcszázhatvanhat sebesültet, ellenséges légitámadások következtében az anyaország területén kilenc halottat, Keletafrikában százegy halottat, a tengerészet havannyolc halottat, negyvenhat sebesültet és negyvenegy eltűntet veszett.

sorrendben kell benyújtani:

Az Arad belvárosiak a közművelődési palota kistermében, a pernyávaik az ottani közművelődési házban, a ségalak ugyancsak a kulturházban, a gáják és buzsákiak a gáji közigazgatási kirendeltségnél, a Mossótyi-telepek a Mossótyi-telepi közigazgatási kirendeltségnél, az ó- és ujmalacaiak pedig a micalacai közigazgatási kirendeltségnél, és pedig 15-én az A—G betűvel kezdődő nevek, 16-án a H—P betűsök, 17-én pedig az R—Z betűsök nyilatkozata nyújtandó be, a családfő vagy annak megbizottja által. Élelmiszerjegyet étkezdek, éttermek, penziók, kórházak, stb. nem kapnak, az ő szükségletüket a megyei, illetve a városi ellátásügyi hivatal elégti majd ki. Az élelmiszerjegyekért semmi díjat nem kell fizetni és azokat szeptember 25-től kezdődően majd a rendőrség kézbesíti ki a közönségnek. Ugyancsak nem kell fizetni a nyilatkozatok benyújtásakor sem és a nyilatkozat bélyegmentes. Az élelmiszerjegy-rendszer életléptetésének idejét majd utólag közlik, valamint a fejadagok mennyiségét is. Az élelmiszerjegyet átvevő személynek igazolnia kell személyazonosságát. A nyilatkozatba a való adatokat kell írni, mert hamis adatok beírása esetén az illető örökre elveszíti élelmiszerjegy igényét és egy hónapra egy évig terjedhető munkatáborba való utalással is sújthatják. A nyilatkozatot a házigazdán, illetve házigazdónak kívül természetesen aláírja a családfő is. Akinek külön élelmiszerjegyre van szüksége, az a nyilatkozatban aláhuzza a nevét és X-el jelöli meg. Külön élelmiszerjegyet kap a család (családfő, feleség, gyermekek, anyja, anyós, após) és külön jegyet a szolgazemélyzet.

Ügyeletes gyógyszerterárok

Pénteken, szeptember 12-én Aradon a következő gyógyszerterárok tartanak éjszakai szolgálatot: Niedermayer (Szerb palota), Kain (Avram Iancu-tér) és Hajós (Regina Maria-ut).

Szombattól, szeptember 6-tól szeptember 12-ig Braşovban a következő gyógyszerterárok tartanak éjszakai szolgálatot: Cuteanu gyógyszerterár (Str. Lunga 1) és Schuster gyógyszerterár (Str. Regele Carol 56).

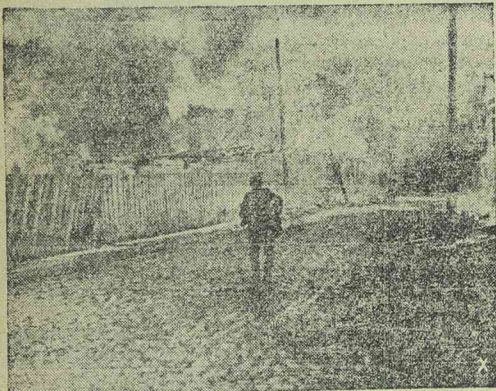
Muzi

A levegő hősei

(Fórum — Arad)

Ujabb háborus film, de teljesen más, mint amelyeket eddig láttunk, az eddigieknél sokkal érdekesebben szemlélteti az élet-halál küzdelmet, amelyet Németország és szövetségesei ellenségekkel vívnak. A lengyel hadjáratot mutatja be A levegő hősei című darab és az angolok elleni légi háborút, eredeti haretéri felvételekben, izgalmas és minden kerdőzés nélküli képekben. Láthatjuk a híres Liutzow-pilótákat, félelmetes működésüket, ahol ők megjelennek, futásnak ered az épkézláb maradt ellenség. A német katona hősiességét és bajtársiaságát is szemlélteti ez a film, láthatjuk például, amikor a repülőgép az ellenség közé ereszkedik le, hogy biztonságba helyezze a szerencsétlen német menekülteket, akikkel az ellenség kegyetlenül, embertelenül bánik. Páratlanul érdekes felvételek láthatók az angol vadászgépek és a német bombavető repülőgépek találkozásáról és harcáról, az angol gépek egymás után zuhannak bele a tengerbe.

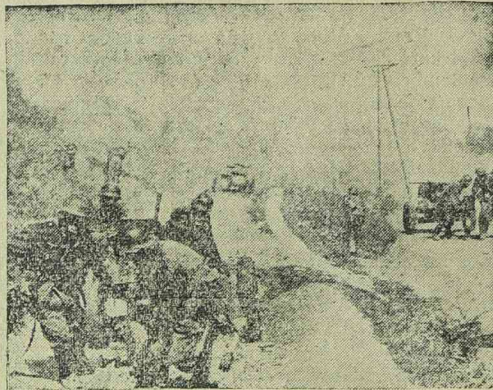
Aradon pénteken a muzik műsora a következő: Corso: Szerelmek éneke (Spanyol film.) Fórum: A levegő hősei (Német film.)

Német előőrsek behatolnak a bolsevisták által felgyújtott faluba

A portugál miniszterelnök átnyújtja az Azori szigetekre induló portugál csapatoknak a zászlót

Német tancztörő ágyukat állásba vontatnak

= KÖZGAZDASÁG =

Minimális összegeket állapított meg a pénzügyminiszterium a visszacsatolási kölcsönjegyzésre

A visszacsatolási kölcsön, mint azt a pénzügyminiszterium a kölcsön kibocsátásakor bejelentette, azt szolgálja, hogy a rendkívüli időkben a kincstár fokozódó szükségleteit a jelenlegi adók emelése nélkül, illetve új adók bevezetése nélkül, továbbá pénzhigítás elkerülésével fedezhesse. A pénzügyi szükségleteknek ilyen uton történő fedezésével kapcsolatban a pénzügyminiszterium közölte a pénzügyigazgatóságokkal azokat a legkisebb összegeket, amelyeket a különböző üvelemj kategóriák legkésőbb november elsejéig kell hogy jegyezzenek.

Azon ingatlan tulajdonosoknál, akiknek évi bruttó jövedelme negyvennyolc és ötszáz ezer lei között van, a lejegyzendő kölcsön az évi adójuknak megfelelő összeget teszi ki. Ötszáz ezer leien felüli ingatlanjövdelem után ötszáz ezer leig az ennek megfelelő adó összegét, ezen felül pedig harminc százalékot jegyezzenek. A mozgósítottak, valamint a földrengés- és árvízkarosultak, továbbá a tízezer leien aluli bruttó fizetéssel rendelkező köztisztviselők, akiknek egy lakásos ingatlanuk van, a fenti összegnek a felét fizetik.

Kereskedelmi és ipari vállalatok folyó évi adójuknak megfelelő összeget jegyezzenek. A köz- és mámanalkalmazottak részére hatezer lei havi fizetésig a jegyzés feltételes, ezen felül egy havi fizetést jegyezzenek.

Mezőgazdák három és öt hektár között ezer leit, öt és tíz hektár között ezer leit, tíz és húsz hektár között ezer leit, húsz és száz hektár között ezer leit, száz hektár fölött pedig hektáronként hatszáz leit jegyezzenek. Szőlőültetvényesek és gyümölcsösök tulajdonosai minden hektár után ezer leiel, zöldség- és virágkertészek minden hektár után kétezer leiel vesznek részt a visszacsatolási kölcsönjegyzésben. Közaljárdék tulajdonosai három hektárig öttől nyolcezer leig terjedő értékű kötvényt irnak alá, míg ezen felül a mezőgazdák részére megállapított fokozat szerint jegyezzenek. Ingó tőke után (tantiemek, osztalékok stb.) azok egy évi értékének harmincöt százalékát jegyzik.

Sör-, élesztő-, pezsgő-, faszesz-, ecetsav-, ecetgyárosok, valamint a szeszmonopólickek elosztói évi közvetlen adójuknak megfelelő összeggel részesülnek. Ezenkívül a sörgyárak 1940-41-ben eladott minden vagon sör után huszezer leit, élesztőgyárak ötven ezer leit, pezsgőgyárak százezer leit, faszesz- és ecetsavgyárak harmincezer leit, likőr-, rum- és konyakgyárak minden dekaliterfok után két leit, parfüm-, kölnivíz és kozmetikai cikkek előállítói három leit, az ecetgyárak ecetfokonként 1.20 leit, a monopólszesz elosztók 0.20 leit, a szeszkimérési engedéllyel rendelkezők az engedélyilleték ötszörösét, illetve tízszeresét jegyzik.

Parasztmalmok forgalmi adómentessége. A pénzügyminiszterium határozata értelmében a parasztmalmok tulajdonosai a forgalmi adómentesség elnyerésére a kismalmosok országos egyesületének bizalmát tartoznak felmutatni. Ebben igazolni kell, hogy az illető parasztmalomtulajdonos kizárólag a falusi lakosság részére végez őrlést.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60-195, svájci frank 43.81-45.54. Kírling devizák: Drachma 1.21-1.22, dinár 2.898-2.05, német márka 59-60, szovári korona (38 százalékos felárral): 4.68-4.77, pengő 26.50-27, dán korona 30-30, finn márka 2.50-2.50, török font 92-92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.16-3.28, olasz lira 9.50-9.50, léva 1.60-1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 757.00-786.83, egyiptomi font 776.44-807.03, palesztinai font 759.85-789.79.

Határidő napló

SEPTEMBER 14:

Zártolt juh- és báránybőr birtokosok falun a község házában, városban a nemzetvédelmi miniszterium hadfelszerelési államtitkárságához ajánlott levél alakjában eddig a napig tartoznak bejelentésükre a rendelkezésükre álló készletekről.

SEPTEMBER 15:

Erdőirtás megkezdése az érvényben levő erdővel közlések figyelembevételével. Belföldi mezőgazdasági gépjárműk kimutatást tartoznak felterjeszteni a közellátási államtitkárság árelenőrző osztályához a gyártási költségekre vonatkozóan.

A folyékony gáz új ára

A közellátási államtitkárság rendeletileg új árakat léptetett életbe a folyékony gázokra. Ez szerint a nettó 10.5 kilogram sulyu tartályokban forgalomba hozott „Pebe gaz” ára 300 lei, míg a tizenhárom kilogram sulyu „Aragaz” 330 lei.

MUNKASZOLGALATRA BEHÍVOTT ZSIDÓK ADÓJÁNAK BEHAJTÁSA. A pénzügyminiszterium körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak a zsidók adótartozásainak végrehajtása tekintetében. Mivel a miniszterium nem függesztette fel a munkaszolgálatot teljesítő zsidók adójának behajtását, az eljárás a törvényes előírásoknak megfelelően történik. Foglaltság csak az adófizető, vagy ennek családtagjai jelenlétében lehet megejteni, amennyiben a család valamennyi tagja távol van, pecsétet helyeznek el. (Rador.)

Közepes a textilnövények termése. A nemzetgazdasági miniszterium közli mindazokkal, akik hadfelszerelési bont jegyeztek, de a bont nem kapták meg, hogy a Cassa Autonoma de Finantare-hoz (Bucuresti, Str. Doamnei 15) címzett ajánlott levélben küldjék el a jegyzett összeg kifizetését igazoló nyugtát és egy bélyegmentes kérvényt, amelyben a bont kiutalását kérelmezik. Akik a nyugtát elvesztették, forduljanak a pénzügyigazgatóságok nvugdiosztályához, ahol jogaik érvényesítése tekintetében felvilágosítást kapnak.

IGAZOLVÁNYKÉPEK

Gyermekfelvételek **PORTRÉK**
MŰVESZI KIVITELBEN
JUTANYOS ÁRON
K É S Z Ū L N E K

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE
PIMIȘOARA I, PIATA LIBERTĂȚII 4.

Rádió

PÉNTEK, SZEPTEMBER 12.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Román-német katonaaóra. 19.15 Baletzene. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, torna, 7 Hírek. 10.20 Felolvasás, 10.45 Előadás. 12.10 Szórakoztató zene. 12.40 Hírek. 13.30 Táncczene. 14.30 Hírek. 15.20 Thoman Mária hegedűl. 15.40 Háziasszonyok beszélgetnek 15.55 Énekhangverseny. 16.15 Előadás. 16.45 Hírek. 17.15 Cigányzene. 17.30 Felolvasás. 18 Felolvasás. 18.30 Sportközlemények. 18.40 A rádiózenekar hangversenye. 19 Hírek. 19.45 „Lélektől lélekig”. Simonffy Margit előadójestje. 20.10 Az operaház zenekarának hangversenye. 20.50 Küllügyi negyedóra. 21.40 Hírek. 22.10 Sportközvetítés. 22.30 Cigányzene. 23 Idegen nyelvű hírek. 23.25 Táncclemezek. 24 Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 13.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Zenekari hangverseny. 19 Társadalmi szemle. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.30 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Ébresztő, utána torna. 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 10.45 Felolvasás. 11.30 Ifjúsági félóra. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15.20 Táncczene. 16.10 Ifjúsági rádió. 16.45 Hírek. 17.15 Szirányi Janos Chopin műveket zongorázik. 17.40 Rádiópósta. 18.10 Cigányzene. 19 Hírek. 19.20 Innen-Onnan. Hangképek. 19.50 Lőversenyeredmények. 20 Zenekari hangverseny. Ezt a műsorszámot a német és olasz állomások is közvetítik. 21.10 Márai Sándor elbeszélései. 21.30 Hanglemezek. 21.40 Hírek. 22.10 Hanglemezek. 23 Idegen nyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

SPORTSEMÉNYEK

A labdarugónak is kell „skáláznia”

Híres zongoraművészek, hegedűművészek, énekesek nem szégyelnek gyakorolni, főleg skálázni, hogy technikájukat megtartsák. Mert, akinek valami fogyatékosága van, az azért gyakorol, hogy kiküszöbölje a fogyatékoságát,

akinek pedig jó a technikája, azért gyakorol, hogy ne felejtse.

Nagy vívók — hogy a sportra térjünk — nem szégyelnek hónapokig szinte idegölő egyhangúsággal egy-egy mozdulatot százszor és százszor gyakorolni mesterülkkel, vagy vívótársukkal. Miért? Mert a technikának gépiesnek kell lennie, hogy a játékos szelleme felszabaduljon, a játék más megoldásai számára. Ha a labdarugó toppolása gépies, akkor a játékos például arra összpontosíthat, hogy melyik társának milyen passzt adjon. Ha azonban a feléje szálló labda megdöbögatja a szívét, hogy „jaj, le tudom-e venni ezt a labdát”, akkor kevés marad a további fontos tennivalókra.

Már az eddigi néhány mérkőzésen is sok technikai hibát lehetett megfigyelni. Sok hibás toppolást, rossz lövést. Jótechnikájú játékosoktól is elpattant a labda. Olyan játékosok követtek el ilyen hibát, akikről tudjuk, hogy van labdaérzékük, tudnak toppolni, tudnak löni. Mi ennek az oka? Nincs valami hiba az edzés körül? Van.

Teke sport

AZ ARADI VÁROSBAJNOKSÁG ŐSZI II. FORDULÓJA

A vasárnapi tekeműsoron Aradon, a városbajnoki küzdelmek során négy bajnoki és egy barátságos jellegű mérkőzés szerepel, melyek közül különösen az első fordulóban jó eredménnyel győzött Gutenberg és Rapid egymás elleni küzdelme lesz érdekes. A bajnoki műsort jól egészíti ki a Macelari egyéni versenye, melyben ismét mód nyílik Arad legjobb versenyzőinek, az ötdobásos verseny hat pompás díjáért küzdeni. A vasárnapi műsor tehát a következő:

Bajnoki mérkőzések:

Crisana—Fortuna szombat 21 óra.
Metal—Transilvania 16 óra,
Gutenberg—Rapid 17 óra.
Prietenii—Infratirea 17 óra.

Barátságos mérkőzés:

Macelari—Tricolor 16 óra.

Egyéni verseny:

A Macelari egyéni 5 dobásos versenye, szombat est 8 órától, vasárnap este 9 óráig.

A VÖRÖS POKOL

Joir Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

Szomoruan gondoltam vissza egykori osztálytársaimra, akik közül egyedül maradtam életben.

Dehogy is maradtam meg magam. Hiszen rajtam kívül élt még Ivan Vazulovics Bogozov.

Azóta sem láttam, hogy társait elárulta és velem szemben mint vádló lépett fel.

Bizonyosra vettem, hogy mint bolsevista valami jó állásban helyezkedett el, Katjusával többször beszélünk róla és azt az óhajukat fejeztük ki, hogy pompás dolog lenne kezeink közé kaparintani, de erre vonatkozólag nem kecsegtetett semmi kilátás.

Majus elsejét, mint a világ proletárjainak nagy ünnepét, pazar fényvel ülte meg a szovjet.

Pétevárott ez az ünnepe az admirális elotti téren folyt le. Résztvettem rajta én is, nem lelkesedésemből, hanem azért, mert mindenkinek ott kellett lennie, aki nem akarta, hogy az antibolsevizmus gyanújába essék.

Végighallgattam a sok szónoklatot és a puffanó frázisokat az egyik fülelen beengedtem, a másikon meg kibocsátottam. Untam az egészséget és nem leltem kedvemem sem a zeneszámokban, sem a tömegközvetítésben, de még a vörös katonaság díszmenetében sem.

Örültem, amikor vége lett a cifra cécnak.

A rend fentartására kivezényelt katonák úgy inlézkedtek, hogy először azok a főkommunisták voltak, akik az emelvényen foglaltak helyet, csak azután oszoltak a többiek. A népbiztosok, politika megbízottak és különféle hivatalok vezetői egymásután haladtak lefelé a ríktó vörös posztóval borított lépcsőn. Eppen az ifjúkommunisták között voltak el, akik két külön csoportban állottunk, ifjak és lányok.

Egyszerre úgy éreztem, mintha hirtelen jégoszloppá váltam volna.

Ivan Vazulovics Bogozov lépkedett lefelé a lépcsőn.

Mintha csak a sors szeszélye akarta volna, hogy ő is észrevegyen engem. Tekintetét valóságos belekapcsolta a szemembe, amelyet képtelen voltam elfordítani róla.

Fohászkoztam Isten valamennyi szentjeihez, hogy vezessék el mellőlem.

Mikor mellém ért, mégis megállott.

— Tavaris, — mondotta, — nagyon ismerős vagy nekem.

Összeszedtem minden lelkierőmet, erősen visszaneéztem rá és habozás nélkül határozott hangon mondtam:

— Talán összetévesztesz valakivel, tavaris, mert a magam részéről nem emlékszem, hogy valaha találkoztunk volna.

— Hm! Nem hallottad még Ivan Vazulovics Bogozov nevét?

— Nem.

Régebben elpirultam, ha hazugságot mondtam, most azonban arcom változatlan maradt és egyetlen izom se rándult meg.

— Hát téged hogyan hívnak, tavaris?

— Dimitrij Petrovics Usztszenszkij vagyok.

— Foglalkozásod?

— Soffőr.

— Milyen beosztásban?

— A kétszáznyolcvanas állami autót vezetem.

— Mutasd az igazolványodat.

Benyultam bőrkabátom belső zsebébe, kivettem onnan az igazolványomat és átadtam neki. Arcom továbbra is mozdulatlan maradt és a kezem sem remegett.

Bogozov figyelmesen elolvasta igazolványom adatait, vizsgálta a benne levő arcképet és nézte az arcomat.

— Rendben van, — mondta félperce múlva, ami nekem egy örökkévalóságnak tetszett — pedig fogadni mertem volna

Nem fejezte be szavait.

Visszaadta az igazolványt és tovább ment.

Még aznap elmondtam Katjusának a Bogozovval való találkozásomat.

Látható igazolommal hallgatott végig, de aztán lecsendesedett.

Sport hírek mindenfelől

Az olasz evezős bajnokságok során a Livorno híres nyolcása immár tizenkettedszer nyerte meg az országos bajnokságot.

Egy olasz atlétikai verseny során a 100 m-en Tito 10.5-öt, a 400-on Donini 50.3-at és 800-on Lanzl 1:56.3-at futott, Sulylökésben Profetti 14.31 méterért ért el.

Osendarp vasárnap egy versenyen a 100 m-t 10.6, míg a 200 m-t 21.6 mp-es idővel nyerte meg.

A Tschammer kupa elődöntői szeptember 21-én lesznek. A legnagyobb érdeklődés a Schalke 04—Austria találkozót előzi meg.

A lipcsei Albert 736 cm-t ugrott távolba.

Az ostmarki körzetben a második forduló után az Austria és a Rapid vezetnek 4—4 ponttal. A vasárnapi eredmények: Austria—Sturm Graz 2:0, Rapid—WSC 2:1, Wacker—Admira 6:2, FAC—Vienna 1:0, FC Wien—Post SV 4:0.

A cseh-morva protektorátusban is vasárnap játszották a második fordulót, mely után a Victoria Pilsen és a Slavia vezetnek 4—4 ponttal. Az eredmények: Slavia—Prostejov 4:1, Victoria Pilsen—Limburg 5:0, Olomo—Zidenice 4:3, Kladno—Bata 5:1, Pardubice—SK Pilsen 7:2, Bohemians—Sparta 2:1.

Olasz-német labdarugó mérkőzés volt Athénben két katonacsapat között. Több ezer főnyi közönség jelenlétében bajtársias küzdelemben az olasz csapat győzött 4:2 arányban.

Siófokon és Balatonföldváron rendezték meg az idei balatonj uszóbajnokságokat a MUSZ rendezésében. A 2000 m-en Vörös győzött 33:02 idővel, a három csapatversenyt ezen a távon a MUE nyerte, 4500 m-en Lemhényi győzött 1:13:25 idővel Vörös előtt. A hölgyek versenyét ezen a távon Molnár Magda nyerte.

Bécsben rendezik meg a 32. Bécs-Berlin városok közötti válogatott labdarugó mérkőzést.

— Azt hiszem, — mondotta — hogy baj nálkúlszta meg ezt a dolgot.

Azon a véleményem voltam magam is, Tüntek a napok és úgy tűnt a multba a Bogozovval való váratlan találkozásom emléke is.

Hetek múlva, már június közepe is elmúlt, egyik este hazatérésem után sárga borítékot találtam az asztalomon, amelynek nyomtatott felirata mutatta, hogy az a belügyi népbiztosságtól érkezett. Felbon-tottam és a következő értesítést olvastam a kihullott félv papíron:

— Dimitrij Petrovics Usztszenszkij állami soffőr jelenjék meg haladéktalanul a belügyi népbiztosság tizenegyedik ügyosztályában a száztizenegyes szobában.

Az aláírás olvashatatlan volt.

Feszélyezett a dolog, hogy nem tudtam az ügyről Katjusával tanácskozni. Délután ugyanis a pályaudvarra vittem, mert vasuton Minszkbe utazott hivatalosan két napi tartózkodásra.

Nagyon nyugtalanul töltöttem az éjszakát.

Reggel mielőtt elindultam volna a belügyi népbiztosságra, cédulát irtam Katjusá számára. Közöltem vele, hogy hová hívtak és kértem arra az esetre, ha esetleg nem térnek vissza, — hiszen az ember sohasem tudhatja, mi várakozik reá — érdeklődjék utánam.

A belügyi népbiztosságon először is a portáshoz nyitottam be. Kérdeztem, hogy merre van a tizenegyedik ügyosztály. Mikor felvilágosított, hogy a harmadik emeleten, még arra is kíváncsi voltam, nem tudja-e véletlenül, hogy kit találok a száztizenegyes szobában?

— Megmondhatom azt is, — felelte készségesen és mutató ujjával végigsiklott egy a falon függő táblázaton — száztizenegyes, száztizenegyes, ahá, a száztizenegyesben tavaris Ivan Vazulovics Bogozov van.

Utközben mindenfelé gondoltam, hogy mit is akarhatnak tőlem a belügyi népbiztosságon. Bogozov azonban nem is jutott az eszembe. Azért meglepődtem, amikor megdudtam, hogy nála kell jelentkeznem.

Megköszöntem a portás utbaigazítását és lassan, kényelmesen, mint akiknek sok a ráérő ideje, megindultam a lépcsőn a harmadik emeletre.

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cím a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoia trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Molnár és malomgépész vidéki vámmalomba azonnalra kerestetik. Érdeklődni lehet Losoncz János-nál, Timisoara I. Bulv. Regina Maria 8. (5000)

Jól főző mindenre azonnalra felvétetik. Timisoara II. Str. Vulcan 20. (4923)

Közművesek, ácsok és napszámások felvétetnek a Standard harisnyagyárral szemben levő építkezésnél. Timisoara II. Cogălniceanu 14. (2191)

Kifőződébe minden lányt keresek. Timisoara IV. Str. Bratianu 37. (2205)

Azonnali belépésre keresek privát szakácsnőt. Jelentkezni délután 2 órától este 8-ig Waldmann kávéház, Timisoara, Str. Cezar 1 (szemben a Diaconovici gimnáziummal). (2209)

Famegmunkáló gépeken önállóan dolgozó munkásokat felvesz Dóczy tanszergyár Timisoara Ronaț, Str. Marinescu 15. (2212)

Keresek két hölgyfodrást (fodrásznőt) elsőrendű viz-ondolókat, jó fizetéssel. „Ideal” hölgyfodrászat, Sibiu, Str. Tribunei Nr. 5. (2218)

Független gyógyszerész állandó állást kaphat. Esetleg a patika bérbeadó. Ajánlatokat Szabadosné, Sacalaz. (2219)

Mindenes leány izraelita családhoz szeptember 15-re kerestetik. Arad, Bul. Dragalina 9. (3534)

Másfél vagonos kereskedelmi malom vezetésére hozzáértő molnárt keres a Lezunov-malom, Ramnicul-Sarat. Jó hely, állandó állás és különböző előnyök, a malomban mentességet kap a koncentrációs alól. Román nyelven a fenti címre, vagy a tulajdonosnak, Arad, Str. Bolinteanu 11. sz., lehet írni. (3542)

Borbélysegéd és inas felvétetik. Eber, borbély. Timisoara I., Piata Bratianu. (2223)

Allást keres

Ispáni vagy ehhez hasonló állást keres 37 éves, nős, nadmentes, közép- és földművesiskolai végzettséggel. Gazdálkodás minden ágában jártas. Garanciával rendelkezik. Cím a timisoarai kiadóban. (2208)

Házmesteri állást keresek, háztartásban segédkezek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3535)

Intelligens, 3 nyelvet beszélő fiatal nő orvosi rendelőbe ajánlkozik. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kér. (3539)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illomtejkremet, illom-tejszappant és liliompudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerertárban

a „Fekete Sasoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

Nyugdíjas állomástfőnök bizalmi állást keres. Z. M. Arad, Str. August 39. szám. (3533)

Oktatás

Olasz nyelvre kezdőket (diákokat is) bevált módszer szerint, jutányosan oktatok. Biztos, gyors eredmény! Jelentkezőket már csak korlátozott számban vállalhatok. Érdeklődők forduljanak a timisoarai kiadóhoz.

Lakás

Nagyon szépen butorozott nagy ucai szoba 15-re kiadó. Timisoara III. Str. Odobescu 25. (4631)

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal 15-ére, esetleg október 1-re kiadó. Megtekinthető délelőtt 9-12 és délután 5-7 óráig. Timisoara I., Str. Aurel Popovici 10. Felső csengő. Str. Take Ionescu mellékutca. (5003)

Lakást keresek Aradon, a belváros területén, szoba, konyha és mellékhelyiségekkel, október 1-re. „Előre fizető” jelű címetek Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3442)

Különbejárattal butorozott szobát keres a IV. kerületben csendes férfi. Cimeket „Pontos fizető” jelű címre a timisoarai kiadóba kérek. (5004)

Nagyobb ipari vállalat

keres azonnali beköltözésre egészséges, száraz, világos 5-6 szobából vagy esetleg nagyobb termékből álló helyiséget Arad központjában vagy ahhoz közel. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kér.

Kiadó kétszobás, komfortos lakás. Piacetértől 5 pernyire. Arad, Piata I. Traian 1. Érdeklődni délelőtt. (3538)

Szépen butorozott szobát keresek (nem zónában) sürgősen. Cimeket kérem Pinkerton-bojvállalathoz Timisoara I., Str. Lonovici 5. (2230)

Adás-vétel

25 métermáza teherbírásu stráfkocsit megvételre keresek. Cimeket ármegjelöléssel a timisoarai kiadóhivatalba kérek. (4420)

Bőrkabátot megvételre keresek. Timisoara I., Bulev. Regele Miha I. 2. szám, a ház mesternél. (2202)

Bűnyeggyűjtők! Tömegrut, duplákat, sorozatokat, speciál Romániát veszek. Pollák. Timisoara IV., Str. Ion Ghica 5. szám. (2200)

Wertheim-kasszát megvételre keresek, esetleg kölcsönveszek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3536)

Jó állapotban levő tizedesmérleget veszek, 500 kgr. súlyig, súlyokkal együtt. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3537)

Keresek kombinált, modern új ebédőt, vagy csak kevésbé használtat, feltétlenül féregmentesen. Cimeket szivasségből Losonczy házgondnok, Timisoara I., Bulev. Regina Maria 8., továbbít. (2224)

Házat vennék nagy kerttel a külváros akármelyik részén. Cím a timisoarai kiadóban. (2207)

Megvételre keresek 3 szobás családi házat, fürdőszobával, villamoshoz közel. Cimeket a timisoarai kiadóba „Készpénz” jelű címre. (3126)

MIELŐTT VENNE, VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheim-kasszát, írógépet, könyvritkaságot, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARTA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. szám. (3022)

Megvételre keresek cca. 3 kgr. tiszta péhelyt. Cimeket ár megjelölésével Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kérek. (5001)

Veszünk literes üvegeket 10 leierért Flora Iktörgyár Arad

Villanymotor 12-15 lóerős, 110 volt áramhoz kerestetik. Ajánlatokat Timisoara, telefon 41-90 alá kérek. (2210)

Gőzkazánt, 100-150 m² felülettel keresünk megvételre. Molnár mérnök, Timisoara, Belváros, Str. Buteanu 12. tel. 20-12. (2211)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédő- és szalontutorokat, csillárokat, festményeket, rekláméket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószobák, ebédők, matracok, ottomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl. 2, az udvarban. (3115)

Aranylamé függöny, eredeti képek, tömör bronzcsillár stb. eladók. Arad, Str. Mocioni 19. Sarok-épület. (3540)

Ócska építési anyagokat megvételre keresek. Arad, Calea Saguna 78-81. sz. (3532)

Keresek jó állapotban levő használt rádiót. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3531)

26 drb. dézsa, elsőrendű 50 mm-es dongákból, fedéllel, mindegyiken 6 drb. 7 mm. erős abronccsal, egyenkint 2150 liter ürtartalommal, nagyon olcsón, darabonként 2150 leierrel eladó. Kasztner Benjamin, Tarnaveni, Tarnava-Mica. (3133)

Szappanprés és hozzávaló vágókészülékek sürgősen megvételre kerestetnek. Munkások (lehetőleg szappanszakmák) felvételre Timisoara-Fratelia I. utca 47. Telefon 37-39. (2229)

Tisztítórongyot veszünk minden mennyiségért. Mecher, Timisoara III., Strada Brancoveanu 6. (2226)

Gyapjufésülőgép megvételre kerestetik. Ajánlatok „A 19-97” jelű címre a timisoarai kiadóba kéretnek. (2222)

Elegáns uriszobák, ebédők, komplett hálók, fekete lakkozott kombinált szoba recamiával, mindennemű szekrények, irodaberendezések, nagy utazókosarak és ládák, ponellből, finom fényképezőgépek, kristályok, modern asztalok, ottomanok, 2 drb. nvest, valódi perzsa muff és sapka, lábzsák, sürgősen eladó. Gáborné, Timisoara III., Str. T. Cipariu 5. Mária közelében. (2221)

Különbélek

Kölcsön kapható timisoarai megyei ingatlanokra, hosszabb lejáratú, előnyös feltételek mellett, beruházási célokra. Ajánlatok az ingatlan megjelölésével „Beruházás” jelű címre a timisoarai kiadóhivatalba. (2133)

Teljes ellátást adnék I-ső, II-os zsidólicseumi diáknak. Megbeszélés délelőtt 9-től délután 5 óráig. Timisoara I., Strada Aurel Popovici 10. Strada Take Ionescu mellékutca. (5004)

Jómenetű női- és férfi fodrász üzlet tanonccal, lakással, családi okok miatt azonnal átadó. Timisoara Ronaț, Str. Magdi 24. (2213)

Cukorját azonnal megdarálja mindenkinek a „Cukor- és fűszerdaráló” Arad, Str. Eminescu 24-26. (3541)

50-100.000 leu befektetéssel finanszírozni vagy közreműködő társ kerestetik, még nem létező keresztény engros tojásterülethez. Felvilágosítást Bayer Károly, Brasov, Str. Plevnei 15., nyujt. (3132)

Igazolvány - fényképek

a FOTO STUDIOBAN

a leggyorsabban készülnek

Timisoara I., Piata Libertatii 4.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan

cel Mare sarok. 1-2-3-6 os

villamos megállójánál ::

Hirdessen a

Déli Hírlapban!